

گزیده‌هایی پیرامون مسائل روستا

و کشاورزی

* حضرت آیت الله العظمی منتظری:

بنظر من باید برای آباد کردن روستاها و بالا بردن سطح تولید، بنیاد مستضعفان و جهاد سازندگی و بنیاد مسکن و مسئولین کشاورزی با یکدیگر همکاری کنند و همگی نیروها و امکانات و پرسنل خود را برای احیاء روستاها و دادن امکانات به آنها بسیج نمایند و بجای تامین خدمات و امکانات رفاهی در شهرها امکانات روستائی را اعم از مسکن و وسایل کشت و تولید و احیاء اراضی موات زیادتیر نمایند تا روستائیان مجبور نشوند برای تهیه نان ارزان و مسکن ارزان استفاده

* آیت الله العظمی منتظری:

دولت و مسئولین مسئله خدمات و امکانات رفاهی روستائیان را که بعد از جنگ مهمترین مسئله ماست، حل کنند.

از خدمات شهری شهرها بیاید و اینطور روستاها خالی گردد و شهرها روز بروز برتر شود. همیشه اینطور بوده که نان بهتر و گوشت بهتر و سایر مواد مورد نیاز در روستاها بیشتر و ارزان تر بود. اکنون هم باید ما شرایطی بوجود آوریم که وضع همینطور باشد. تا وقتی برای روستائی مانند در روستاها و برداختن به کشت مواد غذایی صرف نکند، آنها هر روز به شهرها خواهند آمد. انشاءالله دولت در این دهه فجر تصمیمی بگیرد تا این مشکل که بنظر من بعد از جنگ مهمترین مسئله‌ی ما است، بزودی حل شود.

* حضرت آیت الله مشکینی:

روستاها را از شهرها محرومتر و روستائیان ما مورد ظلم و تعدی بیشتری قرار گرفته‌اند و اکنون که دولت و ارگانهای دیگر در خدمت به مستضعفین هستند باید به روستاها توجه بیشتری بشود و بنیاد مسکن نیز براساس وظیفه خود باید در امر خانه سازی در روستاها تلاش کند تا موجب شود روستائیان به شهرها هجوم نیاورند و کشاورزی توسعه یابد البته این بدان معنا نیست که به محرومین شهرها رسیدگی نشود، امروز در

تهران و جاهای دیگر افرادی هستند که پیش از سال اجاره نشین هستند که انشاءالله هرچه زودتر به روستاها آنان رسیدگی شود و من در مجلس خیرگان هم گفته‌ام که ایران کاری نکند که هر فرد ایرانی دوپست متر زمین داشته باشد.

از کشاورزان عزیز می‌خواهیم در روستاها بمانیم و هر چه می‌تواند به کشت و کار بخصوص کشت برنج و برنج مبادرت نمایند زیرا اگر خوراک ضروری که در روستا وجود نداشته باشد در سایر امور هم نمی‌شود پیش رفت. لذا باید کاری کنیم که در امر کشاورزی بخصوص برنج سایر ابعاد عمرما خودکف شویم و نیازی به دیگران نداشته باشیم و دولت خدمتگزار هم باید ترتیبی اتخاذ کند تا امکانات در روستاها بخش شود و روستائیان از امکانات اولیه برخوردار باشند و در روستاها بمانند.

سخن قرآن مربوط به یک فرد و یا یک جامعه نیست بلکه برای هر کسی که قرآن نازل شده لازم است که جهان باقیست باید این قرآن در تمام جهان اجرا شود، قرآن می‌فرماید در تمام اعمال و امور زندگی خود باید عدالت داشته باشید. باید عدالت در همه جا رعایت شود.

* آیت الله مشکینی:

از نظر اسلام مهمترین عدالت،

عدالت در تقسیم زمین است. در

زمان ظهور حضرت مهدی (عج)

این زمین‌ها از صاحبان آنها گرفته

خواهد شد و در بین افراد براساس

نیاز و بطور عادلانه توزیع

می‌شود.

از نظر اسلام مهمترین عدالت، عدالت در تقسیم زمین است. اسلام می‌گوید زمین باید بین مردم عادلانه تقسیم شود. در زمان ظهور حضرت مهدی این زمین‌ها، اگر صاحبان آنها گرفته خواهد شد و در بین افراد براساس نیاز و بطور عادلانه توزیع میشود. اصولاً این زمین مال ما نیست زیرا خدا این زمین را برای همه انسانها آفریده است. حکومت اسلامی باید بکوشد در ایران در مورد تقسیم زمین عدالت را رعایت کند البته دولت گرفتار

ویرانی‌های ناشی از جنگ و رژیم سابق می‌باشد. امکانات هم که است انشاءالله پس از جنگ دولت بیشتر بوضع مستضعفین رسیدگی خواهد کرد.

- روستائیان باید در کارهایشان جدی و کوشا باشند و با همت بلند خود سعی کنند روستاها را آباد و کشاورزی را توسعه دهند تا دولت اسلامی مجبور نباشد مواد غذایی را از خارج وارد کند.

* حجت الاسلام ایمانی نماینده امام

و امام جمعه کازرون:

عشایر استان مردمی کوچ رو و که توقع هستند که قادرند سطح تولیداتشان را بالا ببرند و می‌توانند در افزایش محصولات دامی و گوشت کشور و نیز مواد غذایی عوامل موثری باشند لذا توجه به آنان کاملاً احساس می‌شود. از طرفی امسال بارندگی درحدمعمول و بوقع طبیعی خودش نبوده و دیر شده و امیدواریم عنایات الهی و الطاف پروردگار این تقیصه را برطرف کند و جامعه از باران رحمت پروردگار بهره‌مند شود. الان عشایر در وضع نامطلوبی بسر می‌برند مخصوصاً چندی پیش عده‌ای از برادران را فرستاده بودیم به منطقه تا به وضع عشایر رسیدگی کنند و آنها میگفتند بعضی از ایشان گریه می‌کردند از وضع آب آشامیدنی برای خودشان و یا برای دامهایشان. برادران جهاد سازندگی و جهاد عشایر و برادران مسئول در سطح شهرستان برای رساندن آب به اینها و ریختن آب به آب انبار هائی که اینها (عشایر) از قبل تهیه کرده‌اند بسیج شده‌اند بلکه این آب انبارها تا نزول باران بتوانند جواب نیاز آنها را بدهد. مسئله دیگر که در رابطه با عشایر مطرح است اینست که آنها در زمستان معمولاً تولید کننده نیستند و از آنجا که منطقه، منطقه‌ای سردسیری است محصولات کشاورزیشان به مرحله تولید نرسیده است و با توجه به اینکه منطقه زمین کشاورزی زیادی هم ندارد عشایر معمولاً در زمستانها از نظر مواد غذایی در مضیقه قرار می‌گیرند. از طرفی دامهایشان چون در این فصل لاغرند، فصل فروششان نیست و باید چرا کنند تا پروار و آماده فروش شوند لذا از نظر تامین مایحتاج و مواد غذایی در زمستان باید به آنها رسید. مسئله قابل توجه در اینجا مسئله خواربار و مواد غذایی است که به شکل کوبین باید تحویل شود اما اینکه چه مرجعی مسئول تحویل

حجت الاسلام ایمانی نماینده امام و امام جمعه کازرون:

* مسئله ای که در رابطه با عشایر مطرح است اینست که آنها در زمستان معمولا تولید کننده نیستند و در این فصل از نظر مواد غذایی در مضیقه قرار میگیرند.

مسئله مرتع و چرای دام های متعلق به عشایر از جمله نکاتی است که باید مورد توجه قرار گیرد.

مواد غذایی به آنها است دقیقا معلوم نیست و لذا دچار رفت و آمدهای بیجا می شوند. گاهی به تعاونی روستائی معرفی می گردند. گاهی به جهاد عشایر و گاهی به جهاد سازندگی و همینطور میان این مرکز بخش و آن مرکز بخش و این دهستان و آن دهستان در رفت و آمدند و گله ها و ناراحتی های فراوانی از این وضعیت دارند که انشاءالله با توجه مقامات استان این مسئله هر چه زودتر حل شود. در رابطه با توزیع مواد غذایی از طریق کوپن، مسئله شناسنامه برادران و خواهران عشایری مطرح است. می دانیم در رژیم گذشته و در چارچوب فشارهایی که بر این مردمان می آوردند حتی حاضر نبودند آنها را بعنوان موجود زنده معرفی کنند و لذا غالبا شناسنامه ندارند و این امر در تهیه کوپن ارزاق عمومی مشکلاتی برایشان تولید کرده است. در این رابطه لازم است اداره ثبت احوال، آمار این قبیل خواهران و برادران را تهیه کرده و برایشان شناسنامه صادر کند و بدین ترتیب بخش کوچکی از حقوق از دست رفته شان را به آنها باز گرداند.

مسئله مرتع و چرای دام های متعلق به عشایر از جمله نکاتی است که باید مورد توجه قرار گیرد. باید گفت مقرراتی که اداره سرچنگلداری هم اکنون در مورد مرتع و مرتع دارد با روح انقلاب و زندگی عشایر زحمتکش ما منطبق نیست. هرگذاشته مرتع تحت نفوذ خوانین و کدخداها تقسیم شده بود و به افرادی که دامدار بوده و استحقاق آنها را داشتند به اندازه نیازشان مرتع داده نمی شد. مرتع متعلق به خان ها و کدخدا بود و آنها مرتع را به نام خود ثبت میکردند و «پرونده چرا» میگرفتند و بعد به افراد بیچاره بعنوان «علف چرا» واگذار می کردند یعنی دامداران مستضعف مجبور بودند مبلغی بعنوان مثلا «حق علف چرا» به خوانین و کدخداها پرداخت کنند. راین ظلمی است که در جمهوری اسلامی باید بدان

خاتمه داده شود و تقسیم مرتع بر اساس تعداد دام و نیازهای دامداران واقعی بعمل آید.

از طرفی قسمتی از این مرتع توسط افرادی تخریب شده و به اراضی زراعتی تبدیل شده اند که متأسفانه نه محصولات کشاورزی مناسبی دارند و نه برای چرای دامها بیدر می خورند. بنا بر این لازم است سرچنگلداری استان برای جلوگیری از تخریب مرتع و احیاء آنها اقداماتی مبذول دارد. حفظ و حراست مرتع برای ما یک امر واجب است و عشایر عزیزمان نیز مسلما در حفظ مرتع و جنگلهای کوشا هستند. البته یکی دو سال پس از پیروزی انقلاب طرح احیای مرتع و یونجه کاری جهت تغذیه دامها در بعضی نقاط به اجرا در آمد و اگر این طرح در حد وسیعتر و بطور کاملتری دنبال شود کمبود علوفه و خوراک دام برطرف خواهد شد و همه ساله مبلغی ارز برای خرید آن از خارج بصرف نخواهد رسید.

صنایع دستی مانند گلیم بافی، قالیبافی و جاجیم بافی از ادوار گذشته بین عشایر رایج بوده و باید گسترش داده شود. خاصه آنکه مواد اولیه اش در منطقه و کشور یافت می شود و نیازی به واردات آنها نمی باشد آنچه باقی می ماند مسئله بازار بافی این محصولات است که باید در بازار مناسبی عرضه شوند.

* مسئله آب (جمهوری اسلامی)

یکی از مهمترین زمینه های اشتغال و کسب درآمد در روستاها وجود آب است شاید بتوان گفت حدود نیمی از مشکلات موجود روستائیان در حول و حوش مسئله آب اعم از آب آشامیدنی و زراعی دور میزند. منابع تامین آب و همچنین نظام آبیاری از قدم ایام در نواحی مختلف ایران تابع شرایط، عرف و رسوم آن مناطق بوده است که طبعاً مناطق خشک و روستاهای نیمه خشک کشور در این زمینه دشواریهای بیشتری

* حدود نیمی از مشکلات موجود

روستائیان در حول و حوش مسئله

آب اعم از آب آشامیدنی و زراعی

دور میزند.

داشته و در تامین آب شیوه های متنابری را نسبت به نقاط دیگر بکار برده اند. در طول سالها مسئله آبیاری و توزیع آب دارای سازمان و نظم شده است که هم اکنون نیز کشاورزان غالباً پیرو آن هستند. آبیاری در مناطقی که از میزان بارندگی سالانه کمتر از ۵۰ سانتیمتر برخوردارند بر مراتب نسبت به مناطق دیگر حیاتی تر است. در نواحی خشک و نیمه خشک ایران در طول تاریخ کانالهای زیر زمینی و قنات بدلیل جلوگیری از تبخیر آب تنها وسیله تامین آب آشامیدنی و انجام آبیاری اراضی محسوب میشده است. احداث

قنات با وسایل بسیار ساده همچون طراز آبی، چرخ چاه، دلو چرمی، کنگک کوچک و چراغ روغنی انجام میگرفت که در حال حاضر تنها قطب نما به این وسائل اضافه شده است. لایروبی قنات نیز دشواری مهمی ندارد و معمولا ۵ الی ۶ نفر کارگر برای کندن و بیرون کشیدن لای از چاههای قنات کفایت میکند. اما لایروبی سالانه برای جلوگیری از اهدام قنات ضروری است. میتوان گفت که تنها اشکال مهم در احداث قنات سرمایه گذاری در آن است چرا که بین زمان شروع و بهره برداری به نسبت نواحی مختلف بین ۲ تا ۳۰ سال وقت لازم است. طول قنات گاه به چند فرسنگ میرسد. در کرمان و یزد قناتهایی بطول هفت فرسنگ وجود دارند و حتی طول قناتی را در گناباد تا ۷۰ کیلومتر تخمین زده اند. در سنوات اخیر صاحبان کشت و صنعتها و غیره با حفر بی حساب و بی رویه چاههای عمیق موجبات خشکی و کم آبی بسیاری از قنات مجاور خودشان را فراهم آوردند که در این رابطه نیز خیل وسیعی از کشاورزان بعلت کم آبی قادر به ادامه کار زراعت نبوده و به ناچار به مهاجرت به مناطق دیگر و اشتغال به کارگری و یا عملگری ورزیده اند. مسأله دیگر آنست که پس از اصلاحات ارضی هزینه قنات نیز همانند سایر هزینه های زراعی بعهده رارعان محول گردید که عدم پشتوانه مالی روستائیان موجب کردید در بسیاری از مناطق کشاورزان از عهده مخارج سنگین لایروبی و احیای قنات برنیایند.

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و ظهور نهادهایی چون جهاد سازندگی، روستائیان کشور نسبتا پشتوانه ای یافتند که در رفع مشکلات کشاورزی و روستائی (از آن جمله آب، به بارشان تشاقت...

علوفه و خوراک دام (چورس)

در کنار کشاورزی و صنعت از دامداری نیز باید گسترش یابد و به عبارتی دیگر باید گفت که فعالیت های روستائیان اگر دامداری نواند باشد سود بخش نیست و نه تنها نمی تواند در بالا بردن سطح تولیدات نقش موثری بازی کند بلکه درآمد شخصی آنها نیز در حدی نخواهد بود که هزینه های زندگی خانواده شان را باسانی تامین کند. بارندگی بسیار نافع یانیز و زمستان گذشته سبب سرسبزی مرتع کرده بود و بر بسیاری از نقاط کشور علف همه جا را پوشانده بود و همین جهت روستائیان و دامداران علوفه کافی در اختیار داشتند و توانستند مقادیر زیادی نیز برای امسال زمستان ذخیره کنند. زمستان سرد طولانی سال گذشته برای دامداران خوش آید نبود زیرا مجبور شدند که چندین ماد متوالی دامهای خود را با ذخایر علوفه تغذیه کنند و چرای دامها در آن زمستان سرد در مرتع امکان پذیر نبود و همین جهت آنها را که ذخایر کافی علوفه نداشتند تمام یا قسمتی از دامهای خود را با قیمت نسبتا ارزان فروختند تا از اتلاف بقیه در صفحه ۶۲

زمان دارد. و کار یک سال و ۲ سال و ۵ سال نیست، بنابراین اهمیت کار درمانی مشخص می شود.

یک مسأله‌ای که در رابطه با کار درمانی وجود داشت این بود که می گفتند طبق قانون اساسی هر کسی هر کجا بخواهد می تواند ساکن باشد و شما این سختگیری را بی دلیل انجام می دهید و اینکه اگر کسی به تهران بیاید نمی تواند دفترچه بسیج دریافت کرده و یا گواهینامه رانندگی بگیرد خلاف قانون است. ما این را در دو جا مطرح کردیم و هر دو روی کار ما صحه گذاشتند یکی در شورای عالی قضایی و دیگر در ستاد بسیج اقتصادی.

در شورای عالی قضایی حتی صدور کارت شناسایی برای تهرانی‌ها هم مطرح شد که ما بتوانیم افراد را تحت کنترل داشته باشیم و در آنجا هر دو را تأیید کردند و گفتند درست است که قانون اساسی در رابطه با انتخاب محل سکونت آزادی داده است ولی ما در قرآن و بالتسویه در قانون اساسی یک قاعده داریم که اگر مصالح جمهوری اسلامی ایجاب کرد می توان این موارد استثنائی را انجام داد و در این زمینه مشکلی نیست.

یکبار در مشهد رفته بودند خدمت یکی از آقایان صاحب فتوی که آقا اگر ما یک خانه داشته باشیم و بخواهیم یکی از اتاقهایش را به کوچه باز کرده و در آن جنسی بفروشیم از نظر شرعی اشکال دارد.

ایشان گفته بودند خیر اگر مالک خودتان باشید اشکال ندارد، ما رفتیم خدمت آقا و برای ایشان یک مثال زدیم که فرضاً ما برای مشهد صدتن پارافیل می توانیم به درو پنجره سازان بدهیم و صدتا هم درو پنجره ساز داریم که به هر کدام یک تن می رسد و بنی شخص این مقدار را تبدیل کرد به کالای می تواند زندگی خود و شاگرد و اجاره‌اش را بگذراند ولی اگر این صدتا درو پنجره ساز با همان دکانه که شما اجازه دادید شد هزارتا، کالای ما که محدود است و ما نمی توانیم بی حساب جنسی وارد ممالک کنیم بنابراین به هر نفر صد کیلو گرم پروفیل می

رسد، وقتی که شخص این مقدار را تبدیل کرده درو پنجره برای اینکه زندگی‌اش تأمین شود باید جنس را دو برابر بفروشد، بنابراین اگر از آن طرف اجازه دادیم برای باز کردن دکان و از این طرف هم گرانفروشی شد، اگر از بیت شما کسی بگوید چرا درو پنجره گران شده ما می گوئیم به همان دلیل که دکانها زیاد شدند، پس هر کاری باید طبق قانون باشد.

در مورد سمینار مهاجرت که قرار است در چند ماه آینده توسط شهرداری برگزار شود، ما معتقدیم که اینکار با همکاری دیگران بخوبی می تواند انجام شود، مقدماتاً باید عرض کنم که ما در جهت تبلیغات این سمینار برگزاری آنرا در رسانه های گروهی یعنی روزنامه‌ها و تلویزیون به کرات اعلام خواهیم کرد. و از عموم صاحب نظران در جهاد سازندگی و بخشهای خصوصی، دولتی، دانشگاهها و نهادهای انقلابی طی نامه هایی در مورد سمینار و نحوه برگزاری و همچنین اقدامات این ارگانها در رابطه با مهاجرت نظر خواهی خواهیم کرد و انشاءالله نخواهیم گذاشت سمینار به صورت یک سری سخنرانیهای حساب نشده برگزار گردد و آقا بیاید میکروفون را بگیرد و یک سری صحبت کند. کار سمینار به اینصورت خواهد بود که ابتدا تحقیقات، مطالعات و مقالات را از کار شناسان ذیربط گرفته و کمیته‌ای مأمور بررسی این مسائل می شود و یک سری مقالات خط دهنده و مفید انتخاب شده و توسط صاحب مطلب در جلسات سمینار ارائه می شود نه اینکه یک نفر بیاید بدیست میکروفون و بعد یادش بیفتد که می خواهد راجع به مهاجرت صحبت کند.

یک طرح مقدماتی برای سمینار تهیه شده که چند روز باشد، به چه شکل برگزار شود و چه موضوعات مهمی به عنوان مرفصلهای مهاجرت انتخاب شود تا بعد با ارتباط با جهاد و سایر نهادها و ارگانهای ذیربط سعی کنیم یک سمینار مفید برگزار نمائیم و بدیهی است که نظرات کارشناسان جهاد در این رابطه خصوصاً برای خود کفایی و روستاها می تواند نقش مهمی ایفا نماید.

روستا و کشاورزی...

آنها جلوگیری شود. ضمناً بونجه کازی و کنت ذرت خوشه‌ای که برای خوراک گاو بمصرف میرسد امسال توسعه چشمگیری داشته اما تولیدات علوفه و خوراک دام باندازه کافی نیست و هر ساله مقدار بیشتری جو ذرت و سویا و امثال آن از خارج خریداری میشود تا کسری تولید علوفه در داخل کشور جبران شود با وجود این دامداران و مرغداران از لحاظ تأمین خوراک دام و دان مرغ در مضیقه هستند و این امر ثابت میکند که برای افزایش تولید علوفه و خوراک دام تلاش بیشتری باید بکار رود و روشهای بهتری باید بکار گرفته شود. حتی در نقاطی که ریزش باران زیاد نیست باید به نحوی کنت علوفه و غلاتیکه بمصرف خوراک دام و دان مرغ میرسد توسعه داده شود. اینکار احتیاج به تحقیق دارد و باید بدنبال بذرهائی رفت که پربار و مقاوم در برابر کم آبی هستند رفت و این نوع غلات را در بسیاری از نقاط کشور کنت کرد. مایلو که یک نوع آرزون یا دانه‌های درشت تر است از جمله غلاتی است که شاید توسعه کنت آن در ایران قسمتی از مشکلات مربوط بکسری علوفه و خوراک دام را حل کند. مایلو بسیار پربار است و به آب زیاد هم نیازی ندارد از قرار معلوم از طرف وزارت کشاورزی نیز چندی پیش کنت آزمایشی آن در ایران صورت گرفته ولی تاکنون برای استفاده از آن برنامه وسیعی اجرا نگردیده است. در بعضی از نقاط ایران یک نوع بونجه دیمی کنت میشود که نیازی به آبیاری ندارد و مطالعه روی این نوع بونجه و کنت آزمایشی آن در نقاط مستعد و تهیه بذر اصلاح شده آن نیز می تواند راه حلی برای مسئله تولید علوفه و خوراک دام باشد. متأسفانه هزینه فعالیتهای کشاورزی سال بسال زیادتر میشود و ضمن مبارزه با تورم که اثرات نامطلوب آن اکنون در روستاها و زندگی کشاورزان نیز مشهود گردیده، باید بتولید علوفه و غلاتی که بطریق دیم کنت میشوند و با هزینه کمتر محصول میدهند همت گماشت و از همه عوامل برای بالا بردن سطح زیر کنت علوفه و غلاتی که به مصرف خوراک دام میرسند استفاده کرد تا انشاءالله دامداری نیز به موازات و پایهای کشاورزی پیش برود و سطح درآمد کشاورزان و دامداران و علاقه آنها به ادامه فعالیتهای کشاورزی و دامداری بیشتر بشود.